

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 6. júna 2013*

„Nariadenie (ES) č. 343/2003 — Určenie zodpovedného členského štátu — Maloletý bez sprievodu — Žiadosti o azyl podané postupne v dvoch členských štátoch — Neexistencia rodinného príslušníka maloletého na území členského štátu — Článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 — Odovzdanie maloletého do členského štátu, v ktorom tento maloletý podal svoju prvú žiadosť — Zlučiteľnosť — Najlepší záujem maloletého — Článok 24 ods. 2 Charty“

Vo veci C-648/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Spojené kráľovstvo) zo 14. decembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 19. decembra 2011, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na žiadosť:

MA,

BT,

DA,

proti

Secretary of State for the Home Department,

za účasti:

The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK),

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen (spravodajca), podpredseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia U. Løhmus, M. Safjan a A. Prechal,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 5. novembra 2012,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- MA a BT, v zastúpení: S. Knafler, QC, K. Cronin, barrister, a L. Barratt, solicitor,
- DA, v zastúpení: S. Knafler, QC, B. Poynor, barrister, a D. Sheahan, solicitor,
- The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK), v zastúpení: D. Das, solicitor, R. Hussain, QC, a C. Meredith, barrister,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Murrell, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Lee, barrister,
- belgická vláda, v zastúpení: T. Materne, splnomocnený zástupca,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- grécka vláda, v zastúpení: M. Michelogiannaki, splnomocnená zástupkyňa,
- maďarská vláda, v zastúpení: K. Szíjjártó, splnomocnená zástupkyňa,
- holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels, M. Noort a C. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,
- švédsko vláda, v zastúpení: A. Falk, splnomocnená zástupkyňa,
- švajčiarska vláda, v zastúpení: O. Kjelsen, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. februára 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 druhého odseku nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi MA, BT a DA, tromi maloletými osobami, štátnymi príslušníkmi tretích krajín, a Secretary of State for the Home Department (ďalej len „Secretary of State“) týkajúceho sa rozhodnutia tohto orgánu neposúdiť ich žiadosti o azyl podané v Spojenom kráľovstve, pričom tento orgán navrhol ich odovzdanie do členského štátu, v ktorom ako prvom podali žiadosť o azyl.

Právny rámec

Charta základných práv Európskej únie

- 3 Článok 24 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorý sa, ako vyplýva z vysvetlení týkajúcich sa tohto ustanovenia, zakladá na Dohovore o právach dieťaťa, ktorý bol prijatý 20. novembra 1989 v New Yorku a ratifikovaný všetkými členskými štátmi, vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.“

Nariadenie č. 343/2003

- 4 Odôvodnenia 3 a 4 nariadenia č. 343/2003 znejú:

„(3) V záveroch z [Európskej rady na jej mimoriadnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999] sa... konštatuje, [že spoločný európsky azylový systém] by mal zahŕňať v konečnom dôsledku jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

(4) Táto metóda by mala byť založená na objektívnych, spravodlivých kritériách pre členské štáty aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup na konania o určení postavenia utečenca a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o azyl.“

- 5 Ako vyplýva z odôvodnenia 15 uvedeného nariadenia v spojení s článkom 6 ods. 1 ZEÚ, toto nariadenie dodržiava práva, slobody a zásady, ktoré sú uznané najmä v Charte. Snaží sa predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl na základe článkov 1 a 18 Charty.

- 6 Z odôvodnenia 17 nariadenia č. 343/2003 vyplýva, že podľa článku 3 protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a Zmluve o FEÚ, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska oznámilo listom z 30. októbra 2001 svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

- 7 Podľa článku 2 písm. c), d) a h) uvedeného nariadenia:

„c) ‚žiadosť o azyl‘ znamená žiadosť podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorú je možné chápať ako žiadosť o medzinárodnú ochranu od členského štátu podľa... dohovoru [o postavení utečencov, podpísaný v Ženeve 28. júla 1951]. ...

d) ‚žiadateľ alebo ‚žiadateľ‘ o azyl‘ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý podal žiadosť o azyl, s ohľadom na ktorú ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie;

...

h) ‚maloletí bez sprievodu‘ znamená nezosobášené osoby vo veku menej ako osemnásť rokov, ktoré prichádzajú na územie členského štátu bez sprievodu dospelého, ktorý je zodpovedný za ne v súlade s právnymi predpismi alebo obyčajovým právom, a to dovtedy, kým ich takáto osoba fakticky neprevezme do starostlivosti...“

- 8 Článok 3 nariadenia č. 343/2003, ktorý sa nachádza v kapitole II tohto nariadenia, nazvaný „Všeobecné zásady“ v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukoľvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II [III – *neoficiálny preklad*] označený ako zodpovedný.

2. Bez ohľadu na ods. 1 môže každý členský štát posúdiť žiadosť o azyl, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie. ...“

- 9 Na určenie „zodpovedného členského štátu“ v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003 článku 6 až 14 toho nariadenia nachádzajúce sa v jeho kapitole III uvádzajú zoznam objektívnych a hierarchizovaných kritérií.

- 10 Článok 5 nariadenia č. 343/2003 stanovuje:

„1. Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sa použijú v takom poradí, v akom sú ustanovené v tejto kapitole.

2. Členský štát zodpovedný podľa týchto kritérií sa určí na základe situácie existujúcej vtedy, ak [keď – *neoficiálny preklad*] žiadateľ o azyl po prvýkrát podal svoju žiadosť o azyl v členskom štáte.“

- 11 Článok 6 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Ak je žiadateľom o azyl maloletá osoba bez sprievodu, členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti je ten, v ktorom sa jeho rodinný príslušník oprávnene zdržiava za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletého.

Ak neexistuje rodinný príslušník, členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti je ten, v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl.“

- 12 Článok 13 nariadenia č. 343/2003 znie takto:

„Keď nie je možné určiť žiaden členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl na základe kritérií vymenovaných v tomto nariadení, je prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o azyl podaná, zodpovedný za jej posúdenie.“

Smernica 2005/85/ES

- 13 Článok 25 smernice Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, s. 13) nazvaný „Nepripustné žiadosti“ stanovuje:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neskúma v súlade s ustanoveniami [nariadenia č. 343/2003], od členských štátov sa nevyžaduje, aby skúmali, či žiadateľ spĺňa požiadavku na utečenca podľa smernice [Rady] 2004/83/ES [z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96)] v prípade, ak sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o azyl za neprípustnú podľa tohto článku, ak:

a) iný členský štát poskytol postavenie utečenca;

...

f) žiadateľ podal po konečnom rozhodnutí identickú žiadosť;

...“

Spor vo veci samej

Prípado MA

- 14 MA je eritrejskou štátnou príslušníčkou narodenou 24. mája 1993, ktorá prišla do Spojeného kráľovstva 25. júla 2008, kde pri svojom príchode podala žiadosť o azyl.
- 15 Britské orgány konštatovali, že MA už podala žiadosť o azyl v Taliansku, a vyzvali talianske orgány o jej prijatie späť v súlade s relevantnými ustanoveniami nariadenia č. 343/2003, s čím tieto orgány súhlasili 13. októbra 2008.
- 16 Odovzdanie do Talianska, ku ktorému malo dôjsť 26. februára 2009, sa nevykonalo. MA podala žalobu na High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court) s cieľom spochybníť zákonnosť nariadeného odovzdania.
- 17 Dňa 25. marca 2010 sa Secretary of State v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 rozhodol preskúmať žiadosť o azyl, ktorú podala MA, pričom jej bolo následne priznané postavenie utečenca.
- 18 Secretary of State vyzval MA na späťvzatie jej žaloby, čo však MA odmietla urobiť.

Prípado BT

- 19 BT narodená 20. januára 1993 je takisto eritrejskou štátnou príslušníčkou. Do Spojeného kráľovstva prišla 12. augusta 2009, kde nasledujúci deň podala žiadosť o azyl.
- 20 Britské orgány konštatovali, že BT už podala žiadosť o azyl v Taliansku, a vyzvali talianske orgány o jej prijatie späť, s čím tieto orgány súhlasili 28. septembra 2009.
- 21 Dňa 4. decembra 2009 bola BT odovzdaná do Talianska.
- 22 BT podala žalobu na High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court) s cieľom spochybníť zákonnosť svojho odovzdania do Talianska. V nadväznosti na rozhodnutie, ktoré vyššie uvedený súd prijal 18. februára 2010, sa BT mohla 26. februára 2010 vrátiť do Spojeného kráľovstva.
- 23 Dňa 25. marca 2010 sa Secretary of State v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 rozhodol preskúmať žiadosť o azyl, ktorú podala BT. Hoci BT bolo priznané postavenie utečenca, nesúhlasila so späťvzatím svojej žaloby.

Prípada DA

- 24 DA, iracký štátny príslušník, prišiel do Spojeného kráľovstva 20. novembra 2009, kde 8. decembra 2009 požiadal o azyl. Keďže DA priznal, že už podal žiadosť o azyl v Holandsku, holandské orgány boli vyzvané, aby ho prijali späť, s čím súhlasili 2. februára 2010.
- 25 Dňa 14. júla 2010 nariadil Secretary of State odovzdanie DA do Holandska. V nadväznosti na žalobu, ktorú podal DA 26. júla 2010 na High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court), sa rozhodlo, že odovzdanie sa neuskutoční. Secretary of State od tohto okamihu súhlasil s preskúmaním jeho žiadosti o azyl na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 343/2003.

Konanie vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 26 V konaní vo veci samej boli spojené tri veci.
- 27 Rozsudkom z 21. decembra 2010 High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court) zamietol žalobu žalobcov v konaní vo veci samej a rozhodol, že na základe článku 6 druhého odseku nariadenia č. 343/2003 maloletá osoba bez sprievodu, ktorá žiada o azyl a ktorá nemá žiadneho rodinného príslušníka oprávneného sa zdržiavajúceho na území jedného z členských štátov, môže byť vrátená do členského štátu, v ktorom ako prvom podala žiadosť v tomto zmysle.
- 28 MA, BT a DA podali odvolanie proti tomuto rozsudku na Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division).
- 29 Vo svojom vnútroštátnom rozhodnutí tento súd uvádza, že žiadny zo žalobcov v konaní vo veci samej nemá rodinného príslušníka, ktorý by sa oprávnené zdržiaval na území členského štátu v zmysle nariadenia č. 343/2003.
- 30 Ich žaloby boli preskúmané spoločne z dôvodu, že všetci traja požiadali o azyl v Spojenom kráľovstve ako „maloletá osoba bez sprievodu“ a že v každom prípade Secretary of State najprv konanie o azyl zastavil s odôvodnením, že dva členské štáty, do ktorých ich zamýšľal vrátiť, sa považujú za bezpečné.
- 31 Vnútroštátny súd zastáva názor, že je príznačné, že výraz „po prvýkrát podal svoju žiadosť o azyl“ uvedený v článku 5 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 sa opätovne nepoužíva v článku 6 druhom odseku tohto nariadenia, v ktorom sa uvádza len „podala svoju žiadosť o azyl“. Okrem toho tento súd zdôrazňuje, že v hierarchii kritérií vymenovaných v kapitole III uvedeného nariadenia sú maloletí bez sprievodu na prvom mieste.
- 32 Pokiaľ ide o prípustnosť jeho otázky, vnútroštátny súd predovšetkým uvádza, že medzi účastníkmi konania je stále nevyriešená sporná otázka týkajúca sa formy návrhu na náhradu škody podaného zo strany BT.
- 33 Vzhľadom na tieto okolnosti sa Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Podľa [nariadenia č. 343/2003], ktorý členský štát má byť označený za zodpovedný na posúdenie žiadosti o azyl v zmysle druhého odseku článku 6, keď žiadateľ o azyl, ktorý je maloletou osobou bez sprievodu a ktorý nemá rodinného príslušníka oprávneného sa zdržiavajúceho v členskom štáte, podal žiadosti o azyl vo viacerých členských štátoch?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 34 Belgická vláda predovšetkým tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný.
- 35 Belgická vláda najmä tvrdí, že keďže Secretary of State súhlasil s preskúmaním žiadostí o azyl, ktoré podali žalobcovia v konaní vo veci samej, spor vo veci samej v skutočnosti už neexistuje. Otázka, či kritérium uvedené v článku 6 druhom odseku nariadenia č. 343/2003 označuje ako „členský štát zodpovedný za posúdenie“ Spojené kráľovstvo alebo prvý členský štát, v ktorom žalobcovia v konaní vo veci samej podali žiadosť o azyl, má odteraz vo vzťahu k uvedeným žalobcom len akademický charakter a odpoveď bude užitočná výlučne vo vzťahu k ostatným veciam, ktoré boli alebo by mohli byť predložené na rozhodnutie vnútroštátnym súdom.
- 36 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry konanie zavedené článkom 267 ZFEÚ je nástrojom spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie, ktorý potrebujú pre riešenie sporov, o ktorých majú rozhodovať (pozri najmä rozsudky z 12. marca 1998, Djabali, C-314/96, Zb. s. I-1149, bod 17; z 20. januára 2005, García Blanco, C-225/02, Zb. s. I-523, bod 26, a z 15. septembra 2011, Unió de Pagesos de Catalunya, C-197/10, Zb. s. I-8495, bod 16).
- 37 Pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdny dvor neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania Súdny dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (rozsudok z 12. októbra 2010, Rosenblatt, C-45/09, Zb. s. I-9391, bod 33 a citovaná judikatúra).
- 38 V prejednávacom prípade je potrebné uviesť, že vnútroštátny súd vo svojom vnútroštátnom rozhodnutí spresnil, že je povinný rozhodnúť o návrhu na náhradu škody, ktorý na tento súd podala BT.
- 39 Na poskytnutie prípadnej náhrady škody BT bude mať vplyv odpoveď na položenú otázku.
- 40 Vzhľadom na existenciu takéhoto návrhu na náhradu škody, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou konania vo veci samej, ostáva prejudiciálna otázka relevantná na účely vyriešenia sporu, ktorý bol predložený vnútroštátnemu súdu.
- 41 Vzhľadom na tieto okolnosti nemá položená otázka hypotetický charakter a návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto prípustný.

O veci samej

- 42 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je potrebné článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 vykladať v tom zmysle, že keď maloletá osoba bez sprievodu, ktorá nemá žiadneho rodinného príslušníka oprávneného sa zdržiavajúceho na území členského štátu, podala žiadosť o azyl vo viacerých členských štátoch, za „zodpovedný členský štát“ sa označuje ten členský štát, v ktorom táto maloletá osoba podala svoju prvú žiadosť, alebo členský štát, v ktorom sa tento maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal svoju poslednú žiadosť v tomto zmysle.

- 43 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia č. 343/2003 žiadosť o azyl posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.
- 44 Článok 5 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje, že kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sa použijú v takom poradí, v akom sú ustanovené v uvedenej kapitole III.
- 45 Z článku 5 ods. 2 tohto istého nariadenia vyplýva, že členský štát zodpovedný podľa kritérií uvedených v článkoch 6 až 14 tohto nariadenia sa má určiť na základe situácie existujúcej v čase, keď žiadateľ o azyl prvýkrát podal svoju žiadosť v členskom štáte. Toto ustanovenie nemôže mať za cieľ zmenu zmyslu uvedených kritérií. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 56 svojich návrhov, jeho cieľom je len vymedziť rámec, v ktorom sa majú uplatňovať uvedené kritériá na určenie zodpovedného členského štátu.
- 46 Prvým kritériom uvedeným v kapitole III nariadenia č. 343/2003 je kritérium stanovené v článku 6 tohto nariadenia, ktoré umožňuje určiť členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti podanej maloletou osobou bez sprievodu v zmysle článku 2 písm. h) tohto nariadenia.
- 47 V zmysle prvého odseku uvedeného článku 6 je členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti ten členský štát, v ktorom sa jeho rodinný príslušník oprávnene zdržiava, a to za predpokladu, že je to v najlepšom záujme maloletého.
- 48 V prejednávacom prípade z vnútroštátneho rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia v konaní vo veci samej nemajú nijakých rodinných príslušníkov oprávnene sa zdržiavajúcich v členskom štáte, čiže zodpovedný členský štát je potrebné určiť na základe článku 6 druhého odseku nariadenia č. 343/2003, ktorý stanovuje, že zodpovedným je ten členský štát, „v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl“.
- 49 Toto znenie neumožňuje samo osebe určiť, či relevantnou žiadosťou o azyl je prvá žiadosť v tomto zmysle podaná dotknutým maloletým v členskom štáte alebo žiadosť, ktorú tento maloletý podal ako poslednú v inom členskom štáte.
- 50 Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry pre výklad ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho pojmy, ale aj jeho kontext a ciele sledujúce právne predpisy, ktorých je súčasťou (pozri najmä rozsudky z 29. januára 2009, Petrosian, C-19/08, Zb. s. I-495, bod 34, a z 23. decembra 2009, Detiček, C-403/09 PPU, Zb. s. I-12193, bod 33).
- 51 Pokiaľ ide o kontext článku 6 druhého odseku nariadenia č. 343/2003, jednak treba uviesť, že používanie výrazu „po prvýkrát podal svoju žiadosť o azyl“ uvedeného v článku 5 ods. 2 tohto nariadenia nebolo prevzaté do článku 6 druhého odseku uvedeného nariadenia. Na druhej strane toto posledné uvedené ustanovenie odkazuje na členský štát „v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl“, zatiaľ čo článok 13 tohto istého nariadenia výslovne uvádza, že „prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o azyl podaná, [je] zodpovedný za jej posúdenie“.
- 52 Ak by však mal normotvorca Únie v úmysle označiť v článku 6 druhom odseku nariadenia č. 343/2003 za zodpovedný „prvý členský štát“, vyjadril by to rovnako presne ako v článku 13 tohto istého nariadenia.
- 53 Preto výraz „členský štát... v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl“ nie je možné chápať tak, že by uvádzal „prvý členský štát, v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl“.
- 54 Okrem toho článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 sa musí takisto vykladať vzhľadom na svoj cieľ, ktorým je priznanie osobitnej pozornosti maloletým osobám bez sprievodu, ako aj vzhľadom na hlavný cieľ tohto nariadenia, ktorým je, ako sa uvádza v jeho odôvodneniach 3 a 4, zaručiť efektívny prístup k posúdeniu, či sa žiadateľovi prizná postavenie utečenca.

- 55 Keďže však maloleté osoby bez sprievodu tvoria obzvlášť zraniteľnú kategóriu osôb, je dôležité nepredlžovať konanie o určenie zodpovedného členského štátu viac, než je nevyhnutné, z čoho vyplýva, že takéto maloleté osoby by v zásade nemali byť odovzdané do iného členského štátu.
- 56 Predchádzajúce úvahy potvrdzujú požiadavky vyplývajúce z odôvodnenia 15 nariadenia č. 343/2003, podľa ktorého toto nariadenie dodržiava základné práva a zásady, ktoré sú uznané najmä v Charte.
- 57 Medzi tieto základné práva patrí najmä právo uvedené v článku 24 ods. 2 Charty, a to zabezpečiť, aby sa pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, brali do úvahy v prvom rade najlepšie záujmy dieťaťa.
- 58 Článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 sa preto nemôže vykladať tak, že by bol v rozpore s uvedeným základným právom (pozri analogicky rozsudky *Detiček*, už citovaný, body 54 a 55, ako aj z 5. októbra 2010, *McB.*, C-400/10 PPU, Zb. s. I-8965, bod 60).
- 59 Hoci sa záujem maloletého výslovne uvádza len v prvom odseku článku 6 nariadenia č. 343/2003, článok 24 ods. 2 Charty v spojení s jej článkom 51 ods. 1 má za následok to, že vo všetkých rozhodnutiach prijatých členskými štátmi na základe druhého odseku uvedeného článku 6 sa musia v prvom rade zobrať do úvahy aj najlepšie záujmy dieťaťa.
- 60 Toto zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa si v zásade vyžaduje, aby sa za takých okolností, akými sú okolnosti charakterizujúce postavenie žalobcov v konaní vo veci samej, vykladal článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 v tom zmysle, že za zodpovedný označuje členský štát, v ktorom sa maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal žiadosť.
- 61 V záujme maloletých osôb bez sprievodu je totiž dôležité, aby sa, ako to vyplýva aj z bodu 55 tohto rozsudku, zbytočne nepredlžovalo konanie o určenie zodpovedného členského štátu, ale aby sa týmto maloletým osobám zabezpečil rýchly prístup ku konaniam o určenie postavenia utečenca.
- 62 Táto metóda určenia členského štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl, ktorú podala maloletá osoba bez sprievodu, ktorá nemá rodinného príslušníka zdržiavajúceho na území členského štátu, sa zakladá na objektívnom kritériu, ako sa uvádza v odôvodnení 4 nariadenia č. 343/2003.
- 63 Okrem toho z takéhoto výkladu článku 6 druhého odseku nariadenia č. 343/2003, ktorý za zodpovedný označuje členský štát, v ktorom sa maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal žiadosť, na rozdiel od toho, čo vo svojich písomných pripomienkach tvrdí holandská vláda, nevyplýva, že by maloletá osoba bez sprievodu, ktorej žiadosť o azyl bola z vecného hľadiska zamietnutá v prvom členskom štáte, mohla ďalej nútiť iný členský štát k preskúmaniu žiadosti o azyl.
- 64 Z článku 25 smernice 2005/85 totiž vyplýva, že okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neskúma podľa nariadenia č. 343/2003, sa od členských štátov nevyžaduje, aby overovali, či žiadateľ má postavenie utečenca, ak sa žiadosť považuje za neprípustnú najmä z dôvodu, že žiadateľ o azyl podal po konečnom rozhodnutí identickú žiadosť.
- 65 Okrem toho treba dodať, že keďže žiadosť o azyl musí byť preskúmaná len jedným členským štátom, členský štát, ktorý je za takých okolností, akými sú okolnosti konania vo veci samej, označený za zodpovedný na základe článku 6 druhého odseku nariadenia č. 343/2003, o tom informuje členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o azyl.
- 66 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti je na položenú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že za takých okolností, akými sú okolnosti konania vo veci samej, keď maloletá osoba bez sprievodu, ktorá nemá žiadneho

rodinného príslušníka oprávnene sa zdržiavajúceho na území členského štátu, podala žiadosti o azyl vo viacerých členských štátoch, sa za „zodpovedný členský štát“ označuje členský štát, v ktorom sa tento maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal žiadosť o azyl.

O trovách

- ⁶⁷ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 6 druhý odsek nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov sa má vykladať v tom zmysle, že za takých okolností, akými sú okolnosti konania vo veci samej, keď maloletá osoba bez sprievodu, ktorá nemá žiadneho rodinného príslušníka oprávnene sa zdržiavajúceho na území členského štátu, podala žiadosti o azyl vo viacerých členských štátoch, sa za „zodpovedný členský štát“ označuje členský štát, v ktorom sa tento maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal žiadosť o azyl.

Podpisy